

N:o 37.

Af herr C. J. Bladh, om ändring i förordningen angående försäljning af vin och maldrycker m. m. den 24 oktober 1885.

Vid föregående riksdagar hafva i båda kamrarne motioner blifvit väckta om ändrade bestämmelser i kongl. förordningen af den 24 oktober 1885, angående försäljning af maldrycker. Syftet har härmed varit, att på lagstiftningens väg inskränka åtkomligheten af nämnda drycker och att på detta sätt söka förekomma de missbruk och deraf följande oordningar, hvaröfver klagomål så ofta förspörjas, men ännu hafva dock icke några lagbestämmelser i denna rigtning kommit till stånd.

Då en lagstiftning i ofvannämnda syfte synes mig vara af verkliga behovet påkallad, så har jag tagit mig friheten draga frågan under Riksdagens förnyade pröfning.

Att ett omåttligt förtärande af rusgifvande drycker, i hvilken form dessa än må förbrukas, är i alla afseenden skadligt, lär väl icke af någon kunna bestridas. Detta gäller icke allenast de mera sprithaltiga dryckerna, såsom bränvin, cognac, med flera, utan äfven en del maldrycker, och bland dessa isynnerhet det så kallade baijerska ölet, hvars förderfliga verknningar äro alltför väl kända för att här behöfva omnämnas.

Anledningen till att sistnämnda drycker så ofta missbrukas och att så många oordningar i följd deraf uppkomma, har man utan tvifvel att söka deri, att det i gällande författning är handlande tillåtet att till afhemtning försälja maldrycker. Detta medgifvande är så mycket mera skadligt, som det är så lätt att erhålla handelsrättighet, att nästan hvarje person, såväl qvinna som man, hvilken eger god frejd samt råder öfver sig sjelf och sin egendom, kan komma i besittning deraf. Erfarenheten har också visat, att ganska många skaffa sig handelsrättighet endast för

att blifva berättigade att hålla maltdrycker till salu, ett förhållande, hvar öfver man föga bör förundra sig, alldenstund sådan handel inbringar ganska god förtjenst för afnämaren. Att försäljningen föranleder oordningar, ofta af ganska betänkelig art, och att den fattige arbetaren, för att tillfredsställa sitt begär efter rusgifvande maltdrycker, utgifver sina med stora förvärfvade penningar, under det hans familj lider brist på det nödortfoga, bekymrar säljaren föga. Följden blir ofta den, att kommunen nödgas draga försorg om den arbetares familj, som hos ölhandlanden nedlägger sina förtjenster. Den magt lagstiftningen lagt i kommunalnämndens hand, att för viss tid eller för all tid förbjuda sådan handlande, som genom handel till afhemtning af maltdrycker främjar oloflig utskänkning eller eljest föranleder oordningar, saknar i de flesta fall sin betydelse, så länge det är handlande medgifvet att försälja maltdrycker, ty erfarenheten har ofta ådagalagt, att då kommunalnämnden utfärdat förbud för rörelsens fortsatta bedrifvande och förbudet blifvit af Kongl. Maj:ts befallningshafvande fastställt, så öppnas snart en dylik försäljning af annan person, som erhållit handelsrättighet, antingen på samma ställe eller i dess närhet. Sådant är förhållandet i landsorten, och det bör därför ej väcka förvåning, att man så ofta får höra klagomål öfver, att sådan försäljning är i lag tillåten, och att kommunen, som merendels får bära följderna, ej har ett ord med vid bestämmandet af en angelägenhet, som så helt och hållet rör dennas egna intressen.

Då jag anser, att kommunen bör ega rätt att själf bestämma, huruvida sådan handel inom samhället bör ega rum eller icke, och, enligt mitt förmenande, en lagstiftning i denna riktning kan åstadkommas utan att i nämnvärd grad inskränka näringsfriheten, så får jag vördsammast föreslå,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande tillägg i kongl. förordningen angående villkoren för försäljning af vin och maltdrycker m. m.:

Vill handlande på landet för afhemtning hålla maltdrycker till salu, ingifve derom skriftlig ansökan till kommunalnämndens ordförande i den kommun, der han eger rätt att handel idka. Kommunalnämnden afgifver deröfver skyndsamt sitt utlåtande och insände detta jemte ansökan till ordföranden i kommunalstämman. Denne inhemte, inom en månad derefter på kommunalstämman, som blifvit två söndagar å rad pålyst, socknemännens utlåtande i ämnet. Varder framställningen af kommunalstämman ogillad, förfalle frågan. Har åter

kommunalstämman bifallit ansökan, bestämme då *hvilka* maltdrycker må försäljas samt tiden, under hvilken försäljningen får ega rum, och, sedan beslutet vunnit laga kraft, utfärde derom, utan lösen, bevis till den som rättigheten sökt.

Ofverlemnande jag dock| åt det utskott, som kommer att behandla denna motion, att, derest den föreslagna redaktionen icke skulle befinnas tillfredsställande, deri vidtaga de förändringar, som anses erforderliga för vinnande af det med motionen afsedda syfte.

Stockholm den 17 januari 1890.

C. J. Bladh.

N:o 38.

Af herr P. Svensson i Brämhult, om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Borås.

Vid flera föregående riksdagar hafva framställningar blifvit gjorda om inrättande af ett riksbankens afdelningskontor i Borås, utan att dessa framställningar hafva lyckats vinna Riksdagens bifall.

Då jag nu vågar bringa denna för orten så angelägna fråga under Riksdagens förnyade ompröfning, får jag därför anföra följande skäl:

Elfsborgs län, ett af de folkrikaste i landet, och i industrielt afseende ett af de mest framstående är, för erhållande af lån från riksbanken, hänvisadt till afdelningskontoren i Göteborg och Jönköping; till sistnämnda kontor endast Redvägs härad, hvaremot hela det öfriga vidsträckta länet, för erhållande af sådana lån, nödgas vända sig till afdelningskontoret i Göteborg. Att ett sådant förhållande är för den lånebehöfvande jordbrukaren obeqvämt och tidsödande är tydligt, men det blir icke mindre besvärligt och förlustbringande för industriidkaren, som är i behof af att diskontera sina